

Ryū Murakami

Melancolia

Traducere din limba japoneză
și note de Irina Holca

POLIROM
2026

Colecția BIBLIOTECA POLIROM este coordonată de Dan Croitoru.

Ryū Murakami, *Merankoria*

Copyright © 1996, Ryū Murakami
All rights reserved

© 2026 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Pe copertă: © iStockphoto.com/Ivan Pantic; © Magnific.com (colaj)

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, Bd. Carol I nr. 4, P.O. BOX 266, 700505

București, Bd. Gheorghe Șincai nr. 9A, bl. 3A,

sc. A, et. 6, ap. 18, sector 4, 040312, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

MURAKAMI, RYŪ

Melancolia / Ryū Murakami; trad. din lb. japoneză și note de Irina Holca. –
Iași: Polirom, 2026

ISBN 978-630-344-501-4

I. Holca, Irina (trad.; note)

821.521

Printed in ROMANIA

Bine, nu m-am hotărât să mă duc la New York și să devin homeless ca un adolescent de la țară care ia hotărârea să se ducă la oraș – pur și simplu am simțit cum mă părăsește orice putere; cred că înțelegi, nu din cauza lui Kanamori Sanae, ea nu a fost nici măcar un factor declanșator. De fapt nu contează motivul; iar acum chiar nu mai are nicio importanță cum am luat hotărârea să devin homeless, sau că am devenit homeless, nici măcar ideea în sine de homeless. E de le sine înțeles, dar genul ăsta de gest romantic n-are niciun sens, până la urmă; e o tâmpenie să spun asta acum, dar chiar cred că am făcut o chestie de doi bani. Faptul că, în loc să fac sex cu Kanamori Sanae, am fost amabil cu ea și am trimis-o acasă nu e decât dovada unei slăbiciuni absolute; chiar cred că eram la limita puterilor. Mă rănise Reiko cu dorința ei de a se mărita cu un tip oarecare, dar asta nu era, așa cum te-ai aștepta, din cauză că o iubeam teribil, ci mai degrabă pentru că cineva îmi stricase jucăria preferată, păpușa cu care îmi plăcea cel mai mult să mă joc. E de la sine înțeles,

dar iubirea nu e decât un cuvânt, un concept inventat în Europa secolului al XIX-lea care a ajuns și-n est, dar e ciudat ca țăranii Orientului să-i dea atâta importanță. Ce-i drept, unii spun că nu i-ar da de fapt importanță, dar eu cred că nu-i adevărat – fix așa se nasc conceptele: apar undeva și, odată ajunse într-o societate, se infiltrează în conștiința oamenilor. Cât despre întrebarea dacă le-am iubit pe Keiko și pe Reiko, sincer să fiu nu mă interesează, și oricum până la urmă nu contează în nicio direcție, dar în cazul lui Reiko am simțit pentru prima dată după multă vreme înțepătura geloziei, mai ales că și după ce mi-a zis că se mărită am continuat să lucrăm împreună, dar era evident că nu-mi mai aparține... În plus, uram ideea că ar putea apărea un producător sau un regizor care s-o folosească cu mai multă pasiune decât mine; nu-mi trecuseră prin cap idei de boșorog jalnic în ceea ce privește ce făcea cu tine-relul ei, dar m-ar fi deranjat mult dacă pe plan profesional ar fi întâlnit pe cineva care să investească mai multă energie decât mine ca s-o includă în proiectele lui. Așa că i-am propus să joace în niște filme nemțești – cunoșteam un neamț care făcuse musicaluri cu mine și avea o trupă în Berlin; l-am sunat să-l întreb dacă n-are nevoie de o actriță asiatică și mi-a zis că momentan n-au proiecte în sensul ăsta, dar dacă-i dau jumătate de an, rezolvă ceva, așa că

m-am hotărât s-o trimit pe Reiko la el, dar nu voiam să creadă că intenția mea era s-o fac să se despartă de tinerelul ei, așa că i-am cumpărat și lui bilet, ba chiar le-am închiriat și un apartament în Berlin. Când m-am întâlnit cu Reiko să-i pun toate astea în vedere, primul lucru pe care mi l-a zis a fost că nu vrea slujba respectivă, că vrea să continue să lucreze cu „Sensei“, adică cu mine, că așa mi se adresa. A continuat că nu știe sigur dacă îl iubește cu adevărat pe tânărul cu care era, dar că este, fără îndoială, o persoană importantă pentru ea; că a suferit o traumă, dar că nu de trauma lui e atrasă, pur și simplu știe că prin prezența ei va reuși să se elibereze de sechele, ceea ce, a înțeles de curând, îi dă o senzație de satisfacție profundă. Toată viața ei crezuse că seamănă cu taică-su, mi-a mai zis, dar iată că de fapt seamăna cu maică-sa. Țin neapărat să lucrez în continuare cu Sensei, ca până acum. Nu trebuie să mă distribuiți în roluri principale... dar nu mă trimiteți în Germania, nu vreau! Dacă m-ar atrage cât de cât m-aș duce singură, nu cu el! Reiko părea foarte convinsă, dar până la urmă au plecat la Berlin împreună; m-a rugat să-i conduc la aeroport, dar evident că nu m-am dus, așa că de-atunci n-am mai văzut-o. În perioada aia am avut tot felul de vise, care mai de care mai ciudate: de pildă, am visat că eram cu Reiko într-un aeroport mare, trecusem de check-in și ne îndreptam

împreună către lounge-ul de *first class*; păream amândoi lipsiți de energie, deci probabil eram în drum spre Japonia. Reiko își ținea ochii în podea, cu o expresie tristă pe față, care nu i s-a schimbat nici după ce a intrat în lounge; nu părea să aibă chef nici să vorbească, și nu s-a atins nici de băuturile și prăjiturile pe care i le-am adus. Tot încercam să găsesc un subiect de conversație, dar nu-mi venea nimic în minte. Reiko, cu privirea undeva departe, își mușca buzele și se concentra la ceva; puterea ei de concentrare e ceva ieșit din comun, dacă-i spui să se uite atent la ceva se uită și 20-30 de minute în șir, nu cred că ar putea s-o întreacă nimeni la concentrare într-un spectacol. O priveam gândindu-mă că trebuie să fac ceva, că, atunci când Reiko are expresia asta pe față, eu, ca reprezentant al rasei umane, trebuie să fac ceva. Pe lume sunt mulți oameni cărora nu le pică bine ideea, dar, imediat după război, sau după Restaurația Meiji¹, genul ăsta de putere de concentrare era cu siguranță condiția principală pentru a deveni idolul maselor, dar în Japonia contemporană lucrurile nu mai stau așa, ce

1. Restaurația Meiji, începută în 1868, a fost procesul prin care puterea a fost luată de la shogun (liderul militar) și restituită împăratului. Este considerată începutul Japoniei moderne.

e prea intens devine deranjant. Nu multă lume aprecia concentrarea lui Reiko, dar eu o iubeam, să știi. În general, avea alura asta de personaj secundar, dar intensitatea ei era reală, și când se concentra simțeam nevoia să fac ceva pentru ea; deci și în visul meu încercam s-o abordez cumva, căutam un subiect de conversație, dar ei nu-i plăceau sentimentalismele, așa că mai întâi de toate am strigat-o: „Reiko!“, iar ea a zis „Da“, a ridicat ochii și m-a privit, moment în care mi-am dat seama din nou ce față frumoasă are. Gândindu-mă acum, îmi dau seama că sunt în mare măsură stricat, distorsionat pe dinăuntru, am ajuns să pot recunoaște în mine stricăciunea și perversiunea, dar n-am idee de unde mi se trage, nu e ca și cum aș fi fost agresat în copilărie... oare toți oamenii au așa ceva în ei? Altfel stau lucrurile dacă vorbim de o femeie atât de urâtă încât mai bine mori decât să fii cu ea, dar în general simt nevoia să tratez cu multă grijă o femeie despre care cred că nu ar fi pe placul publicului larg; de aia, deși știu că sunt multe actrițe și cântărețe atrăgătoare, în general nu le acord atenție; de vreme ce sunt suficienți cei care pun botul la genul lor de farmec, n-am de ce să le bag și eu prea mult în seamă. Actrițele sunt o specie aparte: deși depind de succesul pe care-l au la spectatori, în sinea lor tânjesc după un alt fel de sprijin, unul absolut și totodată personal; în public,

chiar și când nu se simt bine, răspândesc în stânga și-n dreapta afecțiune, mai multă decât e nevoie, dar când se întorc acasă își amenință partenerii cu cuțitul numai pentru că au conceput să se uite la altă femeie. Am cunoscut mai multe asemenea actrițe... asta e pedeapsa divină pentru faptul că trăiesc din farmecul lor. Mie unul nu mi se potrivește tipul ăsta de interacțiune, și nici nu mă interesează cine știe ce, și-n plus, pe lume sunt multe femei mai frumoase decât actrițele, ceea ce le lipsește e doar dorința de a-și folosi atractivitatea pentru a avea priză la public; în schimb, le caracterizează un soi de melancolie. De partea cealaltă, numai din ce știu eu în lumea restrânsă a televiziunii și a producției, sunt probabil câteva sute de bărbați care se simt împliniți pe plan social atunci când pot să spună că o actriță dorită de zeci de mii de bărbați își deschide picioarele pentru ei – deși adevărul e că, dacă ai fi genul de om capabil să obțină satisfacție socială și altfel decât prin sex, n-ai avea de ce să te culci cu femeile astea. Reiko nu era extraordinar de talentată, dar era dansatoare și actriță; nu era genul cu succes la public și mi-era cumva milă de ea; pe de altă parte, aveam și încrederea asta denaturată că n-ar fi găsit un alt producător care s-o susțină și că va rămâne mereu cu mine. Da, trebuie să fi fost un lounge de clasa întâi de la aeroport – după atmosferă cred că era un aeroport